

slag, hvis jeg havde troet, at der var nogen Mulighed til at komme igennem med det; men det har jeg ikke Spor af Tro til efter de Udtalelser, der ere komne fra Højres og særlig fra Ministerens Side. Jeg er derfor gaaet med til at prøve en anden Vej, den, vi her ere flaaede ind paa. Jeg har nemlig ude omkring paa Landet set de fattige, de virkelig trængende, som ikke kunne mere og skulle ind under det offentlige Fattigvæsen, og jeg har set, med hvilken Smerte de gaa ind ad Fattigaardens Dør for at miste deres Frihed og Selvstændighed. Det er ikke fordi de blive saa daarlig behandlet paa Fattigaardene; de faa der deres rigelige, ganske gode Ophold; men de miste deres Frihed og Selvstændighed, og derfor er det, at de saa nødig ville ind under det offentlige Fattigvæsen, det er det Brændemærke, der følger dermed. Nu sige de ærede Medlemmer fra Rjøge (Hørup) og Kjøbenhavns 5te Valgkreds (P. Holm), at det har i og for sig ikke saa meget at betyde, at de, naar de blive 60 Aar, miste deres borgerlige Rettigheder; det, de mest trænge til, er at faa Klæder og Føde. Det kan der i og for sig være noget i; det er den første Betingelse, at de faa det, men lad os se, dersom der kunde være Tale derom, hvorledes en af os, naar han blev 60 Aar, vilde synes om at miste sine borgerlige Rettigheder, sin Frihed og sin Selvstændighed. Det er det, der sætter Skelne-mærket mellem det offentlige Fattigvæsen og den fri Understøttelse. Man maa for mig gerne kalde § 64 eller Vindringsforslag Nr. 56 en fri Fattigforsørgelse, en Understøttelses-kasse eller Alderdomsforsørgelseskasse, det har for mig meget lidet at betyde; Hovedsagen er, at de faa den Understøttelse og det Ophold, de trænge til, uden at være undergivne den Betingelse at miste deres Borgerret, det er for mig Hovedsagen. Nu siger det ærede Medlem fra Rjøge (Hørup) f. Eks., at denne Understøttelse er afhængig af Sogneraadene, af Kommunerne, det er ganske rigtigt i en vis Henseende, og det ærede Medlem siger, at Statskassen muligvis ikke vil komme til at give ret meget paa den Maade. Der er en Modsigelse i det ærede Medlems Udtalelse, naar han saa til-lige siger: Sogneraadene ere nødte til at give; hvis vedkommende ikke faa nok den første Gang komme de igen, saa ville de atter have mere, og saa blive de ved ad denne Vej, saa det kan blive uoverskuelige Udgifter baade for Kommunen og for Statskassen. Der er efter min Opfattelse en temmelig betydelig Modsigelse i disse Ud-talelser. Det, der er den væsentligste Anke

mod dette Forslag, er, som man siger, at de fattige intet Ketskrav have. Jeg vil dog sige, at det er et Spørgsmaal, om der er nogen fattig, noget virkelig Fattiglem, der i Djeblikket underholdes paa Kommunens Regning med et mindre Bidrag end det, de ærede to Herrer have foreslaet i deres Alderdomsforsørgelsesforslag. Dersom vi i Virkeligheden skulle til at gøre det op, bliver det offentlige Fattigvæsen maaste dyrere end den Alderdomsforsørgelse, som de ærede Herrer ønske efter deres Forslag. Der kan dog ikke være nogen rimelig Mening i, at Kommunalbestyrelserne og Sogneraadene ville give en mindre Understøttelse udenfor end indenfor Fattigvæsenet. Forskellen forekommer mig altsaa at ligge i Ketsstillingen. Vi have foreslaet at sætte denne Præmie, for at de skulle have, hvad de med Rimelighed behøve, idet vi foreslaa, at Statskassen skal yde Halvdelen til Kommunerne til Underhold af de vedkommende. Jeg har troet, at det var muligt at komme frem ad denne Vej, idet vi her foreslaa at bygge paa det bestaaende for mulig derigennem at komme til en Løsning af de største Samfunds-spørgsmaal. Jeg indrømmer, at der kan siges meget om dette Forslag, og at det kan kritiseres paa mange Maader, men det forekommer mig at være den sunde og den eneste fornuftige Vej at komme frem paa, fordi den er grundlagt paa det bestaaende, og den skal og bør ubvilkens gennem Kommunalbestyrelserne. Nu kan det gerne være, at de fattiges Ketsstilling er noget usikker; jeg indrømmer, at hvis det var muligt, saa jeg hellere, at der blev fastslaaet et vist Beløb, men paa den anden Side vil jeg sige, at dette ogsaa har sin Banstielighed, idet mange kunne trænge til mere, mange til mindre; det har jo dog ogsaa sine Fordele, at det er et Skøn, idet de Herrer jo kun foreslaa 200 Kr. for et Aar, medens det forekommer mig, at det saa vil gaa, som et æret Medlem ganske rigtig bemærkede, saaledes, at mange af dem, der faa denne Alderdomsunderstøttelse, ville komme til at søge Fattigvæsenet, og det er dog et temmelig uheldigt Forhold, at de paa den ene Side faa en Alderdomsforsørgelse, og paa den anden Side maa ind under det offentlige Fattigvæsen og derved muligvis, trods Alderdomsforsørgelsen, miste deres borgerlige Ret. Dette er ikke Meningen med dette Forslag; her have vi ment, at Forholdet var sundere, idet de faa, hvad de behøve til at leve af. Det har for mig været Grunden til at gaa med til Forslaget og til at have Haab om at komme frem ad denne Vej, at Spørgs-maalet om at ordne disse Forhold og gen-